

**СОВЕТ
МАРСОВСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӘЛЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
МАРС АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ**

422472 с. Нижний Каракитан, ул. Ленина, 30 тел. (84375) 31-1-36

РЕШЕНИЕ

КАРАР

с.Нижний Каракитан

13 февраль 2019 года

№ 41/2

Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль район Марс авыл җирлге үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг үткөрү хакындагы Нигезләмәне раслау турында

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле үзидарә органнарының законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (игълан ителгән) муниципаль хокукый норматив актларга мониторинг үткөрү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле Уставына таянып, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле Советы карар бире:

1. Кушымтада бирелгән Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг үткөрү хакындагы Нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле үзидарә органнарына:
үзләренә нормалар билгеләү эшчәнлегендә өлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;
күрсәтелгән Нигезләмәне үтәү буенча җаваплы затлар билгеләп куярга;
җаваплы затлар булып билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазифаи инструкцияләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле составына керүче җирлекләрнең үзидарә органнарына муниципаль хокукый норматив актларның законнарда, муниципаль берәмлекләрнең уставларына туры килүен системалы контрольдә тоту максатында мониторинг үткөрүне тәэмин иткән муниципаль хокукый норматив актлар кабул итергә тәкъдим итергә.

4.Өлеге карарны Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирле Уставы билгеләгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Интернет мөгълүмати-телекоммуникацияләр челтәрендәге рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтөлешен контрольде тотуны үзем артынан калдырам
6. Әлеге карар ресми рәвеште бастырылганнан соң ун көн үткәч үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Марс авыл җирлеге башлыгы:

Р.М.Замалетдинов

Татарстан Республикасы

Чүпрәле муниципаль районы
Марс авыл җирлеге
Советының

13.02.2019 ел № 41/2

карары белән расланган

Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы Марс авыл җирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг үткөрү хакындагы Нигезләмә

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Законнардагы үзгәрешләргә һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районындагы Марс авыл җирле үзидарә органнарының муниципаль хокукый норматив актларына мониторинг (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, җирле үзидарә органнары) муниципаль актларның кабул ителешен (игълан ителешен), үзгәртелешен яки көчен югалткан (кире кагылган) дип саналышын тәэмин итү өчен җирле үзидарә органнарының үз вәкаләтләре чикләрендә мөгълүматлар җыю, аларны гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген күздә тоту.

2. Мониторинг җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Мониторинг үткөргәндә җирле үзидарә органнары Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Советы аппаратының юридик бүлеге һәм муниципаль берәмлекнең башка җирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлек итәләр.

4. Мониторинг үткөрү өчен җирле үзидарә органнарында җаваплы затлар билгеләнеп куела.

5. Мониторинг үткөрүнең максатлары булып:

федераль законнарга һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларның кабул ителүе, үзгәртелүе яки көчен югалткан дип саналуы кирәклеген ачыклау;

муниципаль актлардагы коллизияләрне, каршылыкларны, төшереп калдыруларны, хокукый җайга салудагы кабатлауларны бетерү;

җирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актлардагы коррупциоген факторларны ачыклау;

кирәге калмаган (актуальлелеген югалткан) яки практикада кулланылмаучы муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук кулланылышының эффектлылыгын күтәрү; муниципаль актларны реализацияләүнең эффектлылыгын киметүче факторларны ачыклау;

җирле үзидарәнең тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актларның үтәлешенә контрольне гамәлгә ашыруга булышлык итү;

нормалар билгеләү эшчәнлеген камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү тора.

6. Мониторинг үз эченә:

федераль конституцион законнардагы, федераль законнардагы, Россия Федерациясенең башка закон чыгару актларындагы;

Россия Федерациясе Президенты указларындагы, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларындагы, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актларындагы, федераль дәрәжәдәге башка норматив хокукый актлардагы;

Татарстан Республикасының законнарындагы һәм башка норматив хокукый актларындагы;

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Марс авыл җирлеге Уставындагы, муниципаль актлардагы үзгәрешләрне җыюны, аларны гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала.

7. Мониторинг алып баруга нигез булып:

федераль һәм республика закон чыгару актларына үзгәрешләр кертелү;

муниципаль актларның хокукый җайга салуның аерым сферасында кулланылышын анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларның җитешсезлеге яки аларны камилләштерү кирәклегенә хақында массакүләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

муниципаль актларның камил булмавы хақында гражданның, юридик затларның, шул исәптән, иҗтимагый оешмаларның, фән, хокук яклау оешмаларының һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләкле органнары депутатларының мөрәҗәгатенә, шул исәптән түбәндәгеләрне үз эченә алган мөрәҗәгатләр тора:

Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукый актлар регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы юстиция министрлыгы үткәргән хокукый экспертиза бәяләмәләрен;

муниципаль актларга аны үткәргән вәкаләтле булган затлар билгеләнгән тәртиптә үткәргән коррупциягә каршы экспертиза бәяләмәләрен;

җирле үзидарә органнары үткәрә торган конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, җәмәгать тикшерүләре һәм башка чараларның йомгаклау документларын.

II. Мониторингны үткәрү тәртибе

8. Җирле үзидарә органнары үз компетенцияләренә кагылган мәсьәләләр буенча мониторингны әлеге Нигезләмәнең 4 пунктында күрсәтелгән җапаплы затлар белән хезмәттәшлектә үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат сорап алынырга, Татарстан Республикасының, Россия Федерациясе субъектларының башка муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, эшчәнлекнең башка формалары файдаланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

әлеге Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика, муниципаль дәрәжәдәгә норматив хокукий актларны дөгьвалая хақындагы эшләр буенча суд актларын (суд практикасын);

прокурор күзәтчелегә актларын анализлау рәвешендә гамәлгә ашырыла.

10. Мониторинг үткәру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, һәм шулай ук, мониторинг йомгаклары буенча башкарылган норма чыгару эшләре нәтижәләрен беркетеп кую максатында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы кабул иткән жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлары реестрын тәзү һәм алып бару тәртибе хақындагы карарына туры китереп алып барылучы муниципаль норматив хокукий актлары реестры файдаланыла.

11. Мониторинг үткәру процессын гамәлгә ашыруны оптимальләштерү өчен:

«Гарант» яки «КонсультантПлюс» мәгълүмати системаларында контрольгә куелган закон чыгару һәм башка норматив хокукий актларга үзгәреш кертелү турында мәгълүмат булуны;

«Гарант» яки «КонсультантПлюс» мәгълүмати системаларында хокукий жайга салуның тиешле сфераларындагы яңалыклар хақында мәгълүмат булуны;

“Кодекс” мәгълүмати компаниясенең “Региональ закон чыгару эшчәнлегә аналитикасы” автоматлаштырылган мәгълүмати системасында муниципаль актларда законнарға туры килмәүчелекне ачыклаган мәгълүмат булуны тәэмин итүче мәгълүмати системаларның автоматлаштырылган сервислары (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр тәзү белән бәйлә мөмкинлекләр булганда) файдаланыла.

Мониторинг үткәру процессын гамәлгә ашыруны оптимальләштерү максатында башка мәгълүмат системалар сервислары файдаланылырга мөмкин.

12. Муниципаль хокукий актларның кабул ителешен (игълан ителешен), үзгәртелешен яки көчен югалткан (кире кагылган) дип саналышын тәэмин итү өчен мониторинг үткәргәндә әлегә Нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларның кулланылыш практикасы түбәндәгә критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларының, ирегенең һәм законлы мәнфәгатьләренең үтәлеше;

муниципаль актлар кабул ителүенең (игълан ителүенең) кирәклеген билгеләүче зуррак юридик көчкә ия булган норматив хокукий актларның булуы;

жирле үзидарә органының муниципаль актлар игълан иткәндә үз компетенциясе чикләрен үтәүе;

муниципаль актларда коррупциоген факторларның булуы;

иҗтимагый мөнәсәбәтләрене хокукий жайга салуның тулылыгы;

хокукий нормалардагы коллизия;

юридик-техник характердагы хаталар булуы;

муниципаль актны кулланганда аның нигезләмәләренең мәгънәсе бозылуы;

муниципаль хокукий актны кулланганда законсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (бер нәрсә дә эшләмәүлек);

норматив хокукий актларны куллану тәҗрибәсе булуы;

норматив хокукий актларны куллануда бертөрле тәҗрибә булмауы;

муниципаль актка аңлатма бирү мәсьәләләре буенча гаризалар булуы (саны) һәм аларның эчтәлегә;

гариза бирүчеләрнең муниципаль акт тарафыннан жайга салынучы мөнәсәбәтләргә бәйле таләпләренә кәнагәтләнәдерелүе (кире кагылуы) турында законлы көчөнә кәргән суд карарларының булуы (саны);

13. Мониторинг йомгаклары буенча федераль законнарда һәм республика законнарында муниципаль актларның үзгәртелүен таләп иткән үзгәрешләр ачыкланганда, жирле үзидарә органнары:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актны үз көчөн югалткан дип санау турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль акт проектлары тәзиләр;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актларга туры китерүгә юнәлтәлгән башка чаралар күрәләр.

14. Федераль һәм республика закон чыгару актларына муниципаль актларның үзгәртелүен таләп иткән үзгәрешләр кәртәлгәндә мониторинг федераль яки республика актлары игълан ителгән моменттан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәругә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләклә органнары депутатларының мәрәжәгәтләре, шулай ук «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» гы Федераль закон билгеләгән срокларда каралырга тиешле прокурор күзәтчеләге актларыннан гайре башка прокуратура мәгълүматы торганда мониторинг алар кәргән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Күрсәтелгән очракларда мониторинг үткәрунең йомгаклары хакында мәрәжәгәт итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика закон чыгару актларына үз көчөнә ерак перспективада кәруче үзгәрешләр ачыкланганда, жирле үзидарә органнарының норма билгеләү эшчәнләге планнарына тиешле корректировка ясау турында тәкъдимнәр кәртәлә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын тәзү һәм аны кабул итү тиешле федераль һәм (яки) республика закон чыгару актларына үзгәреш кәртәлгән моменттан әләге Нигезләмәнең 14 пункты өченче абзацында күрсәтелгән очрактан гайре ике айдан соң булмаган срукта башкарыла.

16. Мониторинг үткәру өчен жаваплы затлар мониторинг нәтижәләре турында жирле үзидарә органнары житәкчеләре каршында ай саен, хисап аеннан соң килгән айның 5 числосыннан соңга калмый, хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтижәләре турындагы хисап (мәгълүматлар) үз эченә түбәндәгеләрне кәртәргә тиеш:

мониторинг үткәру объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәруне башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәру периоды турында мәгълүмат;

мониторинг үткәругә нигез булган хокукый жайга салу предметына кыскача характеристика.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турындагы хисап (мәгълүматлар) үз эченә түбәндәгеләрне кәртәргә мөмкин:

хокукый жайга салуның ачыкланган проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актка үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль акт кабул итү,

муниципаль актны кире кагу кирәклеге турында рекомендацияләр;

мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән, хокукий мөнәсәбәтләренә тиешле сферасында хокукий җайга салуны камилләштерүгә юнәлтелгән башка нәтижәләр һәм тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар законнар билгеләгән тәртиптә һәм срокларда Татарстан Республикасының муниципаль норматив хокукий актлар регистрына керту өчен җибәрелә.

Күрсәтелгән регистрга керту өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган һәм аңа кертелмәгән муниципаль актлар җибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләренән чыгып, норма чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Җаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокукий юнәлештәге эшчәнлек өчен җаваплы затлар мониторингны оештыру, шулай ук җирле үзидарә органнары карамагында булган тиешле хокукий җайга салу сферасындагы муниципаль актларны федераль законнарга һәм республика законнарына үз вакытында туры китерү өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар) җаваплылыкта булалар.

20. Мониторинг нәтижәләре буенча кылынган, негатив нәтижәләргә, шул исәптән гражданның, юридик затларга, җәмгыятькә һәм дәүләткә зарар китергән гамәлләр (бер нәрсә дә эшләмәүлек) өчен закон нигезендә җирле үзидарә органнары җитәкчеләре җавап тоталар.